

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนประถมศึกษาได้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2521 จนถึงปัจจุบันปีพุทธศักราช 2529 รวมเป็นเวลาที่ใช้หลักสูตรมาแล้ว 9 ปี โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนตามแนวทางที่หลักสูตรระบุไว้ว่า การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้นับเรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน ให้คงสภาพอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณได้ โดยจัดหมวดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้ 5 กลุ่มประสบการณ์ คือ กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : รุ, ก) เมื่อพิจารณารายงานการติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : อัดสำเนา) พบว่าในระยะแรกของการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นั้น มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรในภาคต่าง ๆ ดังนี้

1. โรงเรียนต่าง ๆ ได้รับเอกสารหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรต่าง ๆ ไม่เพียงพอ และล่าช้า และเอกสารบางประเภทไม่ได้รับเลย เช่น เอกสารในการวัดและประเมินผล เป็นต้น
2. โรงเรียนต่าง ๆ ในบางภาค เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง มีครูไม่ครบชั้น นอกจากนี้บางโรงเรียนมีสภาพห้องเรียนคับแคบ มีนักเรียนแออัด ไม่เหมาะสมที่จะสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ได้
3. ผู้บริหารโรงเรียนบางโรงเรียนไม่สนับสนุน ช่วยเหลือครูในการใช้หลักสูตรใหม่ ปล่อยให้ครูสอนตามลำพัง และบางโรงเรียนไม่นำอุปกรณ์ที่ได้รับแจกออกใช้

4. ครูไม่ยอมรับหลักสูตรใหม่ บางคนให้เหตุผลว่า สอนตามแนวหลักสูตรใหม่เหนื่อยมาก หลักสูตรใหม่ก็กิจกรรมมากเกินไป นอกจากนั้นครูบางคนไม่ใช่ผู้ปกครอง
5. ขาดแคลนหนังสือเรียนเนื่องจากได้รับแจกไม่เพียงพอ และไม่สามารถหาซื้อได้
6. ครูชั้นประถมศึกษาที่ 1 ในภาคต่าง ๆ บางส่วนไม่ผ่านการอบรมตามแนวหลักสูตรใหม่ ผู้ที่ผ่านการอบรมก็ไม่เข้าใจหลักสูตรดีพอ ทำให้ขาดความมั่นใจในการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่
7. ความพร้อมของเด็กในบางโรงเรียนต่างกันมาก
8. ขาดการนิเทศติดตามผลจากวิทยากรผู้ให้การอบรม จากวิทยาลัยครู และจากศึกษานิเทศก์

เมื่อพบอุปสรรคและปัญหา หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประถมศึกษา ได้แก่ กรมวิชาการ กรมศันสังกัด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้พยายามที่จะขจัดหรือลดอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ให้ลดน้อยลงมาโดยตลอด อย่างไรก็ตามก็ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันมากกว่า เด็กอ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง จากเอกสารประกอบการประชุมหารือเกี่ยวกับการสอนและการส่งเสริมภาษาไทย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2527 : อักษรสำเนา) กล่าวว่า ผู้ที่ออกติดตามผลผู้เกี่ยวข้องการใช้หลักสูตร และผู้ที่สนใจการใช้หลักสูตรประถมศึกษา มักจะได้รับคำบอกเล่า ทั้งจากครูและบุคคลในวงการศึกษาที่เกี่ยวข้องว่า อ่านเขียนไม่คล่อง ครูประจำชั้นในชั้นสูงสุดกว่า ก็ทำหนีครูประจำชั้นที่ต่ำกว่า ว่า สอนเด็กอย่างไรเด็กอ่านไม่เก่ง หรือมีบางส่วนอ่านไม่ออก สิ่งเหล่านี้เป็นที่น่าสังเกตมาก ถ้าพิจารณากระบวนการใช้หลักสูตรค่านอื่น ๆ ประกอบ เช่น ครูใช้เวลาสอนภาษาไทยมากกว่าอัตราเวลาที่กำหนด ครูสนใจสอนภาษาไทยมากกว่าสอนกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ บางกลุ่ม ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนภาษาไทยและพฤติกรรมการใช้ภาษาไทยของเด็กควรจะดีมาก แต่ก็ไม่เป็นเช่นนั้น แสดงให้เห็นว่า กลุ่มทักษะซึ่งเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ โดยเฉพาะวิชาภาษาไทยมีความสำคัญและจำเป็นที่สุดที่จะต้องได้รับการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลเพื่อหาทางแก้ไขให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องคณิตศาสตร์ และกลุ่มประสบการณ์ เนื่องจากพรากจากอุปสรรคในเรื่อง

การใช้และความเข้าใจภาษา จวีวรรณ กิรติกร และคณะ (2521 : 382) กล่าวว่า
 หลักสูตรภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นั้น มีจุดประสงค์ที่สำคัญ
 ที่สุด คือ ให้เด็กสามารถติดต่อสื่อสารกับคนอื่น ๆ ได้รับความสำเร็จและเป็นประโยชน์
 ในชีวิตของเขาด้วยการใช้ภาษานั้นเป็นประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งก็คือว่า ให้ใช้ทักษะ
 ต่าง ๆ ของการเรียนรู้ภาษาที่เขาได้เรียนไปแสวงหาความรู้ หรือความเพลิดเพลิน
 หรือว่าอะไรที่มันเป็นความจำเป็นในชีวิตของเขา โดยการฟัง การพูด การอ่าน และ
 การเขียน การคิดหรือการแสดงออกทางภาษา แสวงหาความรู้ แสวงหาสิ่งที่ต้องการให้ได้
 ผลสำเร็จของการใช้หลักสูตรนั้น นอกจากจะมีตัวหลักสูตรที่ดี มีองค์ประกอบ
 ที่ครบถ้วนและสมบูรณ์แล้ว ตัวผู้ใช้หลักสูตรก็เป็นบุคคลสำคัญที่จะบันดาลให้การ เรียนการสอน
 และการวัดผลเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรวางไว้ได้มากหรือน้อยอีกด้วย หากครูไม่
 ปฏิบัติ ผู้เรียนย่อมไม่ได้รับการพัฒนาถึงแม้หลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตรจะได้รับการ
 การพัฒนาไว้อย่างดีเพียงใดก็ตาม สันต์ ชรรมบำรุง (2525 : 168) กล่าวว่า
 การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นแนวทางที่จะนำตัวหลักสูตร ซึ่งเปรียบเสมือนภาคทฤษฎีไปสู่
 การปฏิบัติจะให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพประสิทธิผลนั้น บุคคลที่สำคัญยิ่ง ได้แก่ ผู้บริหาร
 โรงเรียน และครูผู้สอน จะต้องศึกษา เข้าใจ ในตัวหลักสูตรอย่างถ่องแท้ ต้องรู้จัก
 วิธีการขยายหลักสูตรมาสู่ชั้นเรียน หรือมาสู่เด็ก โดยการท่าประมวลการสอน โครงการสอน
 แผนการสอน บันทึกการสอน คู่มือครู แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ คู่มือการวัดผล ถ้า
 ครูสามารถท่าประมวลการสอน โครงการสอน และแผนการสอนได้ดี ก็จะเป็นแนวทาง
 ในการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างได้ผล เพราะครูผู้สอนนั้นได้มีโอกาสเตรียมตัวล่วงหน้า และ
 ทำให้การเรียนการสอนเป็นระบบ ระเบียบมากขึ้น สวัสดิ์ จงกล (2526 : 2)
 ได้กล่าวถึง ครู และผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร สรุปได้ว่า
 ผู้บริหารโรงเรียน ควรเป็นผู้สนใจและสนับสนุนส่งเสริมครูให้ศึกษา พยายามใช้หลักสูตร
 ตาม จุดหมาย หลักการ โครงสร้าง หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ระเบียบวัดผล ประเมินผล
 การเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูศึกษาและปฏิบัติตามเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือ
 ครู แผนการสอน ฯลฯ ติดตามและค้นคว้า ตลอดจนจดบันทึกและใช้สื่อการเรียนการสอน หา
 ทางให้ครูประชุมปรึกษาหารือและร่วมมือกันจัดทำแผนการสอน สื่อการเรียน อุปกรณ์การ-
 สอน เครื่องมือทดสอบ วัดผล ประเมินผลการเรียนการสอน สร้างแรงจูงใจให้แก่ครูที่-

ตั้งใจให้หลักสูตรใดก็ จัดหาวิทยากรมาช่วยครูให้ใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ปรึกษา
 หารื้อและจัดหาเครื่องมือ และวัสดุสิ้นเปลืองมาให้ครูเตรียมและใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน
 สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมโรงเรียน
 ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตร สนับสนุนการแนะแนวการเรียน ความประพฤติ และอาชีพ
 ส่งเสริมการเรียนและการสอนซ่อมเสริม หนุนบำรุงการจัดหาและกิจกรรมของห้องสมุด
 หาทางประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าใจหลักสูตรฉบับปัจจุบัน จัดสิ่งแวดล้อมใน
 โรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรฉบับปัจจุบัน เอาครูอย่างจริงจังใน
 การแสวงหาทรัพยากรท้องถิ่นมาช่วยโรงเรียน โดยเฉพาะการเรียนการสอนจากแหล่ง
 วิทยากร สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ ปรึกษาหารือ และสนับสนุนให้จัด
 แผนการเรียนให้กว้างขวางและมีทางเป็นไปได้ตามหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลดีต่อ
 นักเรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากการติดตามผลการใช้หลักสูตรของจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวง-
 ศึกษาธิการ ดำเนินการและสรุปไว้ในเอกสารประกอบการประชุมหารือเกี่ยวกับการสอน
 และการส่งเสริมภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2527 : ชคส่าเนา) ดังนี้

1. ครูบางส่วนไม่เข้าใจกระบวนการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรกำหนดไว้
 ใช้วิธีสอนตามที่เคยชิน เมื่อเข้าสู่ระบบการศึกษาที่กำหนดเป้าหมายไว้แน่ชัด มีกระบวนการ
 ต่อเนื่อง มีการวัดผลที่เป็นระบบทำให้ผลที่ไ้รับไม่เป็นไปตามที่ต้องการ
2. ครูบางคนไม่ศึกษาทำความเข้าใจคู่มือการสอนภาษาไทย สอนไปตาม
 ความเคยชินของตนเอง ตัวอย่างครูบอกว่าสอนภาษาไทยหลักสูตรใหม่ ไม่ต้องสะกด
 เขาไม่ให้สะกด ให้สอนเป็นคำ คำกล่าวนี้นี้ไม่ถูกต้อง แสดงว่า ไม่ศึกษาหลักสูตร ชั้น-
 ประถมปีที่ 1 คู่มือการสอนให้สะกดคำตั้งแต่ บทที่ 1 เป็นต้นไป และเน้นการสะกดคำ
 และผันอักษรจนถึง ประถมปีที่ 4 ดังนั้นการสอนเช่นนี้ทำให้เด็กอ่านไม่คล่อง
3. ครูบางส่วนไม่ศึกษาทำความเข้าใจคู่มือการสอนภาษาไทย ใช้หนังสือเรียน
 แต่เพียงอย่างเดียว ทำให้สอนไม่ครบถ้วนตามหลักสูตร มักจะไล่แต่คำอ่าน ส่วน
 การฟัง พูด และเขียน จะค่อยไป
4. ครูไม่เข้าใจเนื้อหาสาระที่สำคัญของภาษาไทย ซึ่งหมายถึง ทักษะการฟัง
 พูด อ่าน เขียน คิด เน้นการใช้ภาษาเป็นสำคัญ สอนหลักเกณฑ์ของภาษาในรูปการใช้ภาษา

มีครูเป็นจำนวนมากที่เน้นเนื้อหาอันเป็นเรื่องราว ที่นำมาเป็นสื่อในการสอนมากกว่าทักษะต่าง ๆ

5. การสอนชาคการฝึกฝนบ่อย ๆ ชาคการเน้นย้ำ เพราะวิชาทักษะจำเป็น ต้องมีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดทักษะ

6. ครูบางส่วนชาคทักษะในการเลือกใช้ชีวิตสอนให้เหมาะสมกับการเรียน การสอนภาษาไทย ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และเกลียดการเรียนภาษา

7. ครูบางส่วนชาคการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการปลูกฝัง การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับนักเรียน ทำให้การอ่าน การเขียน ไม่แตกฉานเท่า ที่ควร

สำหรับในกรุงเทพมหานคร โรงเรียนทั้ง 36 โรงเรียน ในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พัดนาขึ้นจากเดิม คิดเป็นร้อยละ 13.20 แต่ยังคงมีคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็มต่ำกว่าบางกลุ่มประสบการณ์ และมีจำนวนนักเรียนที่มีผล การประเมินน่าพอใจ เมื่อใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ต่ำกว่าบางกลุ่มประสบการณ์เช่นกัน และ จากรายงานประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ของสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (2529 : 10) เฉพาะกลุ่มทักษะภาษาไทย นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่ากลุ่มประสบการณ์อื่น ทั้งในปีการศึกษา 2527 และในปี การศึกษา 2528 ทั้งนี้ทราบกันอยู่แล้วว่า กลุ่มทักษะภาษาไทย มีความสำคัญมาก เนื่องจาก เป็นเครื่องมือการเรียนรู้กลุ่มประสบการณ์อื่นด้วย นักเรียนจำเป็นต้องมีทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นพื้นฐานตามจุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตร กลุ่มทักษะภาษาไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงอยู่ที่ความ สามารถในการใช้หลักสูตร สุมิทร ศุภานุกร (2523 : 130) กล่าวว่า การนำ หลักสูตรไปใช้รวมถึงกิจกรรม 3 ประเภท คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัด บังคับและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ให้หลักสูตรบรรลุถึงเป้าหมาย และการสอน ของครู จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีปัจจัยภายนอกโรงเรียนช่วยให้นักเรียนเกิดความพร้อม ได้แก่ อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในด้าน-

อาชีพของผู้ปกครอง การเอาใจใส่ดูแลเด็กในปกครอง โดยสนับสนุนในเรื่องการศึกษา การอยู่ใกล้แหล่งวิทยาการ และอื่น ๆ ความพร้อมในการเรียนของนักเรียนในกรุงเทพมหานครจึงมีมาก แต่สภาพการใช้หลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการ- การประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นอย่างไรนั้นยังมีใ้มีผู้ศึกษาหรือทำงานวิจัยไว้ ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ซึ่งเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่สำคัญที่สุดในการเรียนการสอน เพื่อทราบสภาพการปฏิบัติจริงในการใช้หลักสูตรว่า คำเนิการใช้หลักสูตรอย่างไร และมีอุปสรรคอย่างไรบ้าง อันจะเป็นแนวทางในการแก้ไข อุปสรรคหรือปรับปรุงการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และได้ ทั้งจุดประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไข้ปัญหาในการใช้หลักสูตรกลุ่ม ทักษะภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. คำเนิการศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทยในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 36 โรงเรียน โดยเลือกศึกษาเฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 เนื่องจากจัดโครงสร้างของ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนของ กระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 เป็นระดับชั้นที่มีการวัด และประเมินผลปลายปี

2. สภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาใน
ด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
 - 2.1.1 การวางแผนการสอน
 - 2.1.2 การจัดทำเอกสารเพื่อการสอน
 - 2.1.3 การคัดเลือกกิจกรรมจากคู่มือการสอนภาษาไทย
- 2.2 การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตร
 - 2.2.1 การเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตร
 - 2.2.2 การจัดทำให้มีเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
 - 2.2.3 การเตรียมบุคลากร
 - 2.2.4 การจัดทำตารางเวลาสอน
 - 2.2.5 การจัดสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกปฏิบัติ
- 2.3 การจัดการเรียนการสอน
 - 2.3.1 กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.3.2 กิจกรรมเสริมการเรียนการสอน
 - 2.3.3 เทคนิคและวิธีสอน
 - 2.3.4 การวัดและประเมินผลการเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียน
การสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับประถมศึกษา จัดสภาพการเรียนการสอน ช่วยเหลือ
แนะนำ และส่งเสริมให้ครูใช้หลักสูตรได้บรรลุจุดหมาย
2. เป็นแนวทางให้กรมวิชาการ กรมต้นสังกัด เขตการศึกษา หน่วยศึกษา-
นิเทศก์ และวิทยาลัยครู ปรับปรุงการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ในโรงเรียนประม-
ศึกษา ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร ได้ปรับปรุงหลักสูตร
กลุ่มทักษะภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการใช้หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่เกิดคามที่เป็นจริงในการใช้หลักสูตร
ในลักษณะของการปฏิบัติหรือปริมาณหรือความเหมาะสม

กลุ่มทักษะภาษาไทย หมายถึง กลุ่มประสบการณ์ที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้
เฉพาะกลุ่มวิชาภาษาไทย ตามโครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 36 โรงเรียน

หัวหน้ากลุ่มทักษะภาษาไทย หมายถึง ครูผู้ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร
โรงเรียน ให้รับผิดชอบในการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย
ทุกระดับชั้นในโรงเรียน

ครูสอนภาษาไทย หมายถึง ครูสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา 36 โรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบโรงเรียนในสังกัดทั้ง 36
โรงเรียน และอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบบกำหนดวัตถุประสงค์
(Purposive Sampling) โดยปึกตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นหลัก เพื่อเลือก
กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มทักษะ-

ภาษาไทย ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนภาษาไทยนั้น ปีคึกฉณะการจกัโครงการสร้างของ
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งแบ่งไว้เป็น 3 ช่วง คือ ช่วงระดับชั้น
ประณปีที่ 1-2 ชั้นประณปีที่ 3-4 ชั้นประณปีที่ 5-6 และปีกระเบียบการวัดและ
ประเนนผลการเรียน สองกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ระดับชั้นประณปีที่ 2, 4 และ 6
เป็นระดับชั้นที่มีการวัดและประเนนผลปลายปี เป็นหลัก เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสอน
ภาษาไทยทุกคนในระดับชั้นประณปีที่ 2, 4 และ 6 ซึ่งถือว่าเป็นระดับชั้นที่มีการจกั
การเรียนการสอนครบตามเนื้อหาสาระที่หลักสูตรกำหนดไว้ในแต่ละช่วง กลุ่มตัวอย่าง
ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนรวมทั้งหมค 542 คน ดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร จำนวน 36 คน
- 1.2 หัวหน้ากลุ่มทักษะภาษาไทย ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 36 คน
- 1.3 ครูสอนภาษาไทยระดับชั้นประณปีที่ 2, 4 และ 6 ในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 470 คน ได้แก่
 - 1.3.1 ครูสอนภาษาไทยชั้นประณปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 205 คน
 - 1.3.2 ครูสอนภาษาไทยชั้นประณปีที่ 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 197 คน
 - 1.3.3 ครูสอนภาษาไทยชั้นประณปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 68 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้นเอง แบบสอบถามมี 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยกา
โรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มทักษะภาษาไทย

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครูสอนภาษาไทยระดับชั้นประ
ถมปีที่ 2, 4 และ 6

แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ แต่ละฉบับจะมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น
แบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิด โดยถามในเรื่องต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 ถามอาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยกาโรงเรียน
และหัวหน้ากลุ่มทักษะภาษาไทย เกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ใน
การทำงาน การได้รับการอบรมการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย พุทธศักราช 2521

ฉบับที่ 2 ถามครูสอนภาษาไทยชั้นประ
ถมปีที่ 2, 4 และ 6 เกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำการสอนในระดับชั้น
การได้รับการอบรมการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย พุทธศักราช 2521

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะ
ภาษาไทย คำนการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดมีจจัยและสภาพทาง ๆ เพื่อการ
ใช้หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมีตัวเลือก และ
แบบปลายเปิด โดยถามเรื่องต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 ถามเกี่ยวกับการเตรียมวางแผนเพื่อใช้
หลักสูตร การจัดให้มีเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การเตรียมบุคลากร
การจัดตารางเวลาสอน และการจัดสถานที่ที่สอนและฝึกปฏิบัติ รวม 5 คำน

ฉบับที่ 2 ถามเกี่ยวกับการวางแผนการสอน การจัดหำ
เอกสารเพื่อการสอน การคัดเลือกกิจกรรมจากคู่มือการสอนภาษาไทย การจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน เทคนิคและวิธีสอน และการวัด
และประเมินผลการเรียน รวม 7 คำน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมีตัวเลือกและแบบปลายเปิด ซึ่งจะถามถึงปัญหาแต่ละด้านของการใช้หลักสูตร ในส่วนที่ 2 ของแต่ละฉบับ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาแต่ละด้านด้วย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม ใ้ค่าเป็นการตามลำดับชั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ ของหลักสูตร ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความและวารสารต่าง ๆ รวมทั้งสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานด้านภาษาไทย ประธานกลุ่มทักษะภาษาไทยของแต่ละกลุ่มโรงเรียน ครูสอนภาษาไทยที่เค่นที่ไ้รับรางวัล ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างข้อกระทง เป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด ในเรื่องที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพการใช้หลักสูตร ปัญหาการใช้หลักสูตร และข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้ว ใ้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ใ้ให้ข้อเสนอแนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ใ้ใ้ผู้ทรงคุณวุฒิ และรณานุกรมตรวจสอบและพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหาและภาษาที่ใ้ และปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนนำไปใ้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือราชการจากหัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ และคณะศึกษิตวิทยาาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปติดต่อกันเพื่อขอความร่วมมือจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จากนั้นผู้วิจัยจึงแนบจดหมายราชการ ไปกับแบบสอบถามเพื่อนำส่งผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา-

กรุงเทพมหานคร ทั้ง 36 โรงเรียน ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้คาร์ยอละ และเสนอเป็นตารางประกอบด้วยคำบรรยาย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย วิเคราะห์โดยใช้คาร์ยอละ และเสนอเป็นตารางประกอบด้วยคำบรรยาย
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ด้วยการหาความถี่แล้วเสนอเป็นความเรียง แสดงความถี่ของปัญหา และข้อเสนอแนะแต่ละด้านของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับชั้นในการเสนอข้อมูล

การเสนอผลการวิจัย จะเสนอเป็นลำดับชั้นดังนี้

บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การรวบรวมข้อมูล และค่าสถิติที่ใช้

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ